N. 3377.

CURRENDA XIV.

A. D. 1858.

N. 2726.

Normale novum intuitu Capellanorum castrensium.

Ab Illmo Consistorio Metropolitano Leopol. Nota de 28. Sept. a. c. N. 1946 ad Nos appulit Normale ab alto Ministerio Cultus de 14. Aug. a. c. N. 13179/4181 emissum quoad vacantiam capellaniarum castrensium, provisionem, præsentationem, assignationem salarii ac remunerationis pro itinere; quoad ætatem et qualificationem Candidatorum &c. &c. quod hic pro informatione Candidatorum capellaniarum penes 6. Legiones exercitus Austriaci Presbyteris e Diœcesi Nostra providendarum, nimirum penes duas Pedestrium N. 56 et 58. penes 2. Dymachor. seu Dragonum N. 1 et 3. penes 2. Uhlanorum N. 3. et 8. imprimendum curamus:

Abschrift des Erlaßes des h. k. k. Cultus-Ministeriums v. 14. August 1858 Z. 13179/4181.

»S. k. k. Apost. Majestät haben mit einer an das Armee-Ober-Commando gelangten Allerh. Entschließung vom 7. Juli d. J. die nach den neuen Ergänzungsbezirken regulirte Präsentations-Zuständigkeit der Infanterie- und Kavalerie-Regimentes rücksichtlich des röm. kath. Feldklerus nach dem... (hieramts aufbewahrten) Ausweise allergnädigst zu genehmigen, und zugleich zur Erzielung eines geregelten und gleichförmigen Fürganges bei den Präsentationen röm. kathol. Feldkapläne die Durchführung folgender grundsätzlicher Bestimmungen Allerhöchst zu sanktioniren geruht, und zwar:

1. Jede Erledignng eines Militär-Seelsorgepostens wird auf dem gewöhnlichen Dienstwege zur Kenntniß des apost. Feldvikariates gebracht werden, welches sodann, falls keine Uibersetzung eines gedienten Feldcaplans Statt findet, die Präsentation eines neuen Militär-Seelsorgers bei dem hiezu berufenen bischöfl. Ordinariate ohne Verzug zu veranlaßen, und nach erfolgter Präsentation die Ernennung desselben bei dem Armee-Ober-Commando zu bewirken haben wird. Desgleichen sind auch alle Enthebungen der Feldgeistlichen von der Militär-Seelsorge, sie mögen aus was immer für Rücksichten sich ergeben, der Entscheidung des Armee-Ober-Commando zu unterziehen, und es sind die dießfälligen Anträge und beziehungsweise Gesuche durch das apost. Feldvikariat dahin zu leiten.

2. Die Präsentation des neuen Militär-Seelsorgers durch das hiezu berufene bischöfl. Ordinariat hat über Anlangen des apost. Feldvikariates in allen Fällen ohne Rücksicht auf die Art der erfolgten Erledigung zu geschehen, letztere möge durch den Tod, durch Pensionirung, durch Rücktritt in die Civil-Seelsorge oder durch Uibersetzung und Beförderung auf einen anderen Militär-Seelsorgeposten eingetreten sein.

3. Die Präsentation des neuen Militär-Seelsorgers ist von dem betreffenden bischöfl. Ordinariate binnen 6 Wochen nach Erhalt des dießfälligen Ansinnes des apost. Feldvikariates zu realisiren. Die Erfolglaßung des sistemmäßigen Gehaltes für den neu angestellten Feldgeistlichen beginnt vom ersten Tage desjenigen Monates, welcher dem Tage der Ernennung des Armee-Ober-Commando unmittelbar folgt, weßhalb die Enthebung von der Civil-Seelsorge nicht früher zu veranlaßen ist. Die Eintheilung in das Rangschema der Feldgeistlichkeit erfolgt dagegen vom Tage der Präsentation. Den neu ernanten Feldkaplänen wird, falls das Regiment außerhalb der Diözese, die sie präsentirt, dislozirt ist, die Vergütung der Vorspane, der Eisenbahn, oder der Dampfschifsauslagen bei ihrem Abgange an ihren Bestimmungsort a Conto Aerarii bewilligt.

4. Der zu präsentirende Caplan soll wenigstens 3 Jahre in der Civilseelsorge zugebracht, und das 40. Lebensalter nicht überschritten haben, endlich nebst den Regimentssprachen auch der deutschen Sprache kundig, von gesunder körperlichen Constitution, und in jeder Beziehung von seinem bischöflichen Ordinariate zur Versehung einer selbständigen Seelsorge empfohlen sein. Für die bei Feldspitälern bloß auf die Zeit der Ausrüstung oder des Krieges anzustellenden Feldspitalskapläne ist ein bestimmtes Alter nicht als maßgebend anzusehen.

5. Alle übrigen Militär-Seelsorge-Posten, so wie die Caplansstellen bei den Feldartillerie-Regimentern mit Ausschluß der Militärbildungsanstalten verbleiben zwar nach dem bestehenden gesetzlichen Grundsatze jenen Diözesen zur Präsentation zugewiesen, in deren Bereiche sich der Dienstplatz oder beziehungsweise der Stab des Feldartillerie-Regiments dislozirt befindet, doch wird das Armee-Ober-Commando diese Seelsorgeposten nach den Anforderungen des Dienstes über Antrag des apostolischen Feldvikariates durch Transferirung gedienter und sprachkundiger Feldkapläne nach der bisherigen Uibung auch fernerhin zu besetzen haben.«

N. 2311.

Additamentum ad §§. 211 et 218. Instructionis pro Judiciis in matrimonialibus, in Cur. IV. a. 1857 impressos, intuitu temporis reconciliationis tentatae etc.

Eminentis. Jos. Othmar, Cardinalis et Archieppus Vien. Venerabili Judicio Suo matrimoniali dispositionem duplam pro futura norma transmiserat, alteram videlicet pro Parocho, reconciliationem inter conjuges, ad separationem evitandam vigore §. 211. tentante; alteram pro Commissario, inquisitionem præviam juxta §. 218 instituente. Illum obligatum esse vult, ut in relatione ad Præsidem tribunalis matrim. secundum §. 213. post tentatum frustra trinam fine reconciliationis admonitionem, post quamlibet octiduo saltem interposito, de resultato tristi expedienda, diem mensis annumq. exprimat, quo singulum reunionis experimentum susceperat, hunc vero, ut antequam ad percipiendos conjuges progrediatur, eos interroget, an et quando reconciliationis tentamina præsuscepta fuerint, atq. eorum dictamina protocollo ab ipsis subscribendo inserat; nec non pro casu, si aliqua inter Parochi relationis tenorem atq. illorum effata quoad numerum aut tempus propinatarum conju-

gibus instructionum divergentia intercederet, Parochus resp. desuper a Commissario percipiatur.

Hancce Instructionis memoratae amplificationem etiam pro hujate Ven. Iudicio matrim. valituram esse volumus — atq Ven. Parochos nec non Commissarios quaest. ad observationem strictam hisce in Domino obstringimus. Tenor textus genuini est sequens:

Erlaß an das fürsterzbischöfliche Ehegericht von Wien.

»Alles, was einen Grund oder Vorwand bieten kann, um die Verhandlung der Ehesachen zu verzögern, muß sorgfältig vermieden werden; ich finde daher Folgendes zu verfügen: 1. Der Priester, welcher bei einer auf Ehescheidung gestellten Klage an die Gatten die vorgeschriebenen Ermahnungen zu richten hat, wird durch die Anweisung für die Ehegerichte §§. 211—213 verpflichtet, in seinem Berichte nicht nur anzugeben, wie oft er die Versöhnung zu bewirken versucht hat, sondern, wenn der dritte Versuch unterblieb, auch die Gründe, aus welchen dieß geschah, genau darzulegen. Offenbar ist es nothwendig, daß hiebei die Zeit, zu welcher die vergeblichen Ermahnungen stattfanden, durch Monatstag und Jahr bezeichnet werde; und zwar um so mehr, da sich sonst nicht beurtheilen liesse, ob die §. 211 vorgeschriebenen Zwischenräume eingehalten wurden.... 2. Der Untersuchungs-Commissär hat, bevor er zur Einvernehmung der Gatten schreitet, dieselben zu fragen, ob und wann die vorgeschriebenen Ausgleichungsversuche stattgefunden haben? Sollte sich zwischen ihren und des Berichterstatters Angaben eine Verschiedenheit zeigen, so müßte letzterer darüber vernommen werden. Die dießfälligen Erklärungen der Gatten sind in das von denselben zu unterzeichnende Protokoll aufzunehmen. Auf diese Weise wird denselben unmöglich gemacht, etwa den schon vorgeschrittenen Gang des Verfahrens durch die Einwendung zu stören, daß die Ermahnungen nicht der Vorschrift gemäß vor sich gegangen seien.«

Gegeben in der fürsterzbischöflichen Residenz zu Wien am 12. November 1857.

Josef Othmar.

E Consistorio Episcopali. Tarnoviæ 23. Septembris 1858.

L. 3028.

Wyciąg z Cesarskiego Patentu z d. 29. Września 1858 L. 167.

umieszczonego w Dzienniku Praw Państwa, Części XLI. N. 167. wydanéj d. 7. Października r. b. mocą którego nowa ustawa o uzupełnieniu wojska, o zakazie ożenienia się przed wystąpieniem z drugiéj klasy wieku; o uwolnieniu od wojskowości; o postępowaniu przy odstawie; o karach za przekroczenia i t. d. z dniem 1. Listopada w życie wchodzi.

Rozdział pierwszy.

Postanowienia ogólne.

§. 3. stanowi, że „obowiązek wojskowości jest powszechny biorąc początek od 1. Stycznia roku wieku, następującego po ukończonym *dwudziestym* a trwając lat *siedm*“ które to lat siedm stanowią *siedm klas* poboru do wojska. „Uwolnienia od obowiązku tego mają miejsce tylko w przypadkach w Rozd. IV. niniejszéj ustawy oznaczonych.“

§. 4. „Uzupełnienie wojska przez odstawienie odbywać się ma każdego roku w miesiącach Lutym, Marcu, i Kwietniu.“

§. 5. „Liczba ludzi uzupełnienia, przypadająca na każdy poszczególny okrąg odstawczy, powinna zupełnie być odstawiona, a to w powszechności z piérwszéj a potém drugiéj klasy wieku, zaś z stopniowém użyciem wyższych klas wieku o tyle dopiéro, o ile niezbędna potrzeba tego wymagać będzie.“

§. 8. „Kto od wojskowości nie jest prawnie uwolnionym, lub do służby wojskowéj nie jest ani wedle powszechnego uznania (§. 26) ani téż wedle uznania komisyi odstawczéj na zawsze niezdolnym, nie może się *ożenić przed wystąpieniem z drugiéj klasy wieku.*“ t. j. po 22. roku, ale rachując nie od dnia urodzenia, lecz od 1. Stycznia po *dwudziestym* roku. „W razie zachodzących, na szczególne uwzględnienie zasługujących okoliczności prawo ma polityczna *władza krajowa udzielić pozwolenie* do zawarcia małżeństwa, wszelako takowe nie uwalnia od obowiązku odstawy podczas piérwszéj i drugiéj klasy wieku.“

§. 9. „Kto u siebie mieści zostającego w powołanych klasach wieku (§. 5), obowiązany jest meldować go w ciągu ostatniego tygodnia przed początkiem odstawy u przełożonego gminy, kto zaś takowemu pobyt daje podczas odstawy, meldunek ten zrobić ma w ciągu godzin 24. Przełożony gminy obowiązany jest, zgłoszenia takowe bezzwłocznie do wiadomości podać władzy politycznéj.“

Rozdział czwarty.

Uwolnienie od wojskowości.

§. 13. „Uwolnienie od wojska otrzyma: 1. *jedynak* 70-letniego ojca, lub owdowiałéj matki, 2. po zejściu obojga rodziców *jedyny wnuk* 70-letniego dziada lub owdowiałéj babki, 3. *jedyny brat* zupełnie osieroconego rodzeństwa. Wszelako prawo do uwolnienia ma tylko ten jedyny syn, wnuk lub brat, który *a)* jest łoża prawego i rodzonym, (ein leiblicher) tudzież *b)* od którego obecności we familii zależy utrzymanie rodziców, dziadostwa lub rodzeństwa, jak długo wypełnia obowiązek ten. Na równi z wiekiem lat 70 stoją, nieuleczone ułomności umysłowe lub cielesne, skoro takowe niezdolnym czynią do wszelkiego zarobku. Podobnie jak *jedyny syn*, *wnuk* lub *brat* traktowany będzie i ten, którego jedyny brat lub wszyscy inni bracia: *aa)* we wojsku służą choćby tylko jako rezerwowi, atoliż nie jako zastępcy, albo *bb)* nie liczą lat 15, albo nakoniec *cc)* z powodu nieuleczonych ułomności umysłowych lub cielesnych do wszelkiego zarobku niezdolnymi są. 4. Kto po przestąpieniu drugiéj klasy wieku, albo téż choćby i piérwéj za zezwoleniem politycznéj władzy krajowéj (§. 8) się ożenił, zaś drugą wieku klasę już przeszedł, jeżeli w jednym jak drugim razie małżonka lub dziecię jest przy życiu, do utrzymania których jest niezbędnie potrzebnym.

§. 14. 5. Duchowni kościoła katolickiego bez różnicy obrządku, skoro otrzymali, jedno z wyświęceń wyższych. 6. Kandydaci stanu duchownego kościoła katolickiego bez różnicy obrządku, którzy *a)* od Ordynaryjusza dyjecezy seminaryum księskiego przyjęci, teologii słuchają, albo *b)* teologicznym studyjom jako externiści w publicznym zakładzie naukowym się oddają, jeżeli wykażą zapewnienie przełożonego dyjecezyi, że on ich po ukończonych studyjach przyjąć chce do duchowieństwa swego dyjecezalnego, oraz świadectwami naukowemi, że w ostatnim roku szkolnym oprócz dobréj klasy obyczajowéj otrzymali ze wszystkich obowiązkowych przedmiotów naukowych przynajmniéj piérwszą klasą postępową; tudzież *c)*

kandydaci stanu duchownego, którzy do jednego z zakonów przez kościół aprobowanych wstąpili, nakoniec *d)* owi kandydaci duchownego stanu obrządku greckiego, którzy już teologiczne studyja ukończyli, lecz wyświęceń jeszcze nie otrzymali, jeżeli się wykażą świadectwem ordynaryjatu swego, iż jeszcze są klerykami dyjecezyi tegoż. Uwolnienie od wojska przysługuje dalej lajkom zakonów kościelnie aprobowanych, a to nie tylko po złożonym profesie, lecz także i podczas nowicyjatu."

§. 19 „15. Profesorowie i nauczyciele w zakładach naukowych publicznych, lub prawo publiczności posiadających łącznie z szkołami ludowemi, jeżeli stanowczo są ustanowieni przez władzę szkolną. 16. Doktorzy każdego wydziału, graduowani na wszechnicach austryjackich."

§. 20. „17. Zwyczajni i publiczni uczniowie uniwersytetu, akademii prawniczéj, akademii oryjentalnéj we Wiedniu, wyższego gimnazyjum lub akademii górniczéj, *a)* jeżeli wykazują nienaganne zachowanie moralne oraz ogólną klasę odznaczającą, lub też gdzie taka ogólna klasyfikacyja nie jest używaną, ze wszystkich przedmiotów klasy odznaczające. Świadectwa dojrzałości z ukończonego gimnazyum na równi są z wykazami takowemi. *b)* Uczniowie, którzy w przedroczu znajdowali się w zakładzie naukowym, gdzie nie mają miejsca ani egzamina półroczne, ani całoroczne, wykazać muszą, iż w upłynionym właśnie roku szkolnym nienagannie się zachowali pod względem dyscyplinarnym, oraz przez colloquium z każdego głównego zawodu udowodnić, iż poświęcali się nauce z postępem celującym. *c)* Dla słuchaczy nauk prawniczo-politycznych dostatecznem jest także świadectwo złożonego egzaminu rządowego na rok poprzedzający ze skutkiem uzdolnienia. Powyższe uwolnienia pozostają w mocy dla uczniów jeszcze przy piérwszéj odstawie po ukończeniu studyjów, dla doktorandów i kandydatów na urząd nauczycielski gimnazyalny jeszcze przez lat dwa, jeżeli owi przynajmniéj jedno rygorozum odbyli; ci zaś w drugim roku świadectwo uzdolnienia naukowego przedłożyli."

§. 21. „18. *Właściciele* odziedziczonych niepodzielnych gospodarstw chłopskich, jeżeli z takowemi zwyczajne łączą zamieszkanie, gospodarstwo swe sami prowadzą, i dochód gruntowy gospodarstwa dostatecznym jest do samodzielnego utrzymania familii z pięciu osób składającéj się. 19. *Jedyny Syn* lub w braku syna *jedyny wnuk* posiadacza lub owdowiałéj posiedzicielki gospodarstwa chłopskiego, w niniejszém paragrafie wymienionego, gdyby pod okolicznościami, tak co do posiadacza lub posiedzicielki, jako téż co do syna lub wnuka w §. 13. wskazanemi, w razie odstawy syna lub wnuka takowego gospodarstwo upaść musiało."

Rozdział piąty.

Postępowanie przy odstawie.

§. 25. „Władza polityczna powiatowa ułoży przy pomocy gmin i prowadzących matrykuły spisy powołanych w każdéj gminie do odstawy wedle przynależności, i oznaczy uchodzących powszechnie za niezdolnych, jako też z urzędu uwolnionymi być mających.

§. 26. Za niezdolnych wedle powszechnego uznania oznaczyć ma władza powiatowa tych ulegających odstawić, których głupowatość, widoczna ułomność lub chorowitość

wedle potwierdzenia przełożonego gminy i przynajmniéj dwóch członków gminy, którzy mają synów do téj saméj odstawy powołanych atoli nieuchodzących także powszechnie za niezdolnych, wiadoma jest w gminie, i nie potrzebuje potwierdzenia lekarskiego. Jako z urzędu uwolnieni być mający (§§. 14 aż łącznie do 21) oznaczeni być mają tylko ci, których tytuł uwolnienia autentycznie wykazany jest przed władzą powiatową.“

§. 27. „Władza powiatowa obwieści spisy w gminach z tém wezwaniem, iż każdy, który *a)* donieść miał o opuszczeniu lub téż nieprawdziwém wciągnieniu, albo *b)* przeciw oznaczeniu powołanego do odstawy za niezdolnego wedle uznania powszechnego lub za uwolnionego z urzędu oppozycyję podnieść chciał, lub *c)* od obowiązku wojskowości sądził się być uwolnionym, prawo ma, wnieść podanie swoje do władzy powiatowéj w ciągu czasu, przez nią wyznaczonym być mającego wedle stosunków komunikacyjnych, i wykazać słuszność onegoż. Przytém nadmienić należy, iż późniéj wytoczone pretensyje uwolnienia nie będą uwzględnione, wyjąwszy ten przypadek, że niepodobném było przed upływem terminu domagać się prawa swego.“

Rozdział dziesiąty.

O prawnych skutkach i karach zaniechania postanowień niniejszéj ustawy.

§. 44. „Kto z należących do pierwszéj i drugiéj klasy lub do powołanych wyższych klas wieku bez pozwolenia w podróż się udaje, do któréj wedle istniejących przepisów paszportowych pozwolenia potrzebuje (§§. 7, 38), ten traci korzyści wcielenia wedle klas wieku i losu, i odstawionym będzie na rachunek tego okręgu losowania, w którym schwytanym będzie. Ulegający odstawie, który zaniedba uczynić u przełożonego gminnego zarządzone w §. 7 oznajmienie o pobycie swoim, nie będąc od tego wstrzymanym przeszkodą nieodbitą, ukaranym być ma za to zaniedbanie bez względu na dalsze z nim postępowanie przypadającą do funduszu ubogich karą pieniężną aż do stu złotych waluty austryjackiéj, albo gdyby nie był w stanie złożyć takowéj, aresztem aż do jednego miesiąca. Kto się ożeni przestępując zakaz §. 8 odstawionym będzie w swojéj klasie wieku bez losowania, w razie niezdolności zaś karanym wedle postanowień §. 35 ustawy o małżeństwach katolickich i §. 507 powszechnéj ustawy karnéj.*) Przeciw tym, którzy z winą swą przyczynili się do zakazanego poślubienia, orzeczoną być ma przypadająca funduszowi ubogich kara pieniężna aż do stu złotych waluty austryjackiéj albo wedle okoliczności areszt aż do jednego miesiąca, jeżeliby jako w służbie rządowéj zostający nie mieli być traktowani wedle przepisów służbowych.“i t. d.**)

N. 3260.

Cautela quoad licentias ad matrimonium pro militibus.

Juxta Intimationem Exc. C. R. Provincial. Regiminis Cracov. de 17. Nov. a. c. N. 31714 quidam miles Invalidus patentalis et Gregarius consecuti sunt licentiam ab Instantia militari ad ineundum matrimonium in forma consueta exaratam, attamen sigillo spurio et subscriptione falsa provisam. Ven. Clerus jam in sequelam citatæ altæ Intimationis, jam Insinuationis C. R. Provincialis Præfecturæ militaris (des k. k. IV. Armee- und Landes-General-Commando) de 17. Oct. a. c. N. 18465 ad hæc attentus redditur, præmoneturq., ne

*) Obacz, kur. I. pod L 35 z. r. 1857 **) To się tyczy szczególniéj Duchownych.

vigore licentiarum inferioris Instantiæ militaris, quæ dato ac Nro Decreti prælaudatæ Præfecturæ militaris ad matrimonium contrahendum destituuntur, ad copulationem personas militares admittat.

E Consistorio Episcopali. Tarnoviæ 25. Novembris 1858.

L. 2943.

Rozporządzenie W. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z d. 24. Wrz. 1858.

o postępowaniu z obligacyjami funduszu oswobodzenia gruntów od kapitału indemnizacyjnego, na dobra duchowne przypadającego, część dotyczącéj prebendy stanowiącego.

(Z Dziennika Praw Państwa Części XL. M. 163. wydanéj d. 2. Paźdź. 1858. str. 433.)

„1. Obligacyje funduszu oswobodzenia od kapitału indemnizacyjnego, przypadającego na dobra duchowne, wedle przepisu istniejącego opiéwające na imię właściwéj prebendy duchownéj (der geistlichen Pfründe oder des Beneficiums) lub téż winkulowane i do kategoryi lit. *A.* należące, tworzą część majątku pierwotnego prebendy, i podlegają wszelkim przepisom prawnym, jakie pod względem utrzymania i zachowania onegoż, niemniéj pod względem prawa i modalności użytkowania z majątku takowego istnieją. 2. Rzeczone efekta szczególnie przeto spisane być winny w inwentarzu prebendy wedle znamion istotnych, prowizyje przypadające powinny za kwitem do poboru uprawnionego być podniesione, a summa wylosowanych zapisów długu do spłaty przychodzących ma znowu na prowizyje być ulokowaną lub téż użytą. 3. Buchalteryja rządowa, która obowiązaną jest do utrzymania w ewidencyi i kontrolowania inwentarzów prebendowych, otrzymać powinna urzędowy wykaz zapisów długu w mowie będących, pojedynczym prebendom należących się, jako téż swojego czasu spłatę nastąpioną.“

N. 2623.

Capitalia aut residua Capitalium *illocabilia* ab Exc. Regimine pro conversione in rem ecclesiae assignata, ante praeviam licentiam Nostram haud convertantur.

Haud raro evenire solet, ut Capitalia minora, missis onerata in fundum publicum pro elocatione a privatis deportata, non sufficiant ad comparationem Obligationis aeralialis, aut residua ab ejusmodi capitalibus ast majoribus post emptionem syngraphae publicae prostent;.., et talia Capitalia aut residua *illocabilia* (unanlegbar) vocantur. Quo in casu altum Regimen Capitale ejusmodi aut residuum parvum aliquot Rhenensium assignare solet Rectori ecclesiae respectivæ cum expressa provocatione, quatenus capitali aut residuo *illocabili* res aliquae pro ecclesia comparentur, inventario inducantur, ac computus desuper Inc. C. R. Offo Circul. anteponatur. Nulli subjacet dubio, quod ejusmodi ecclesiae peculium pro Missis fundatum non in res ecclesiae, sed in Missas litandas convertendum sit; nihilominus haud novimus Curatum, qui contra ejusmodi conversionem interposuisset remonstrationem. Ne in futurum ejusmodi impostera peculii missalis applicatione fundatores pii suffragiis intentis fraudentur, hisce obtestandum esse statuimus, ut quisq ecclesiae Rector simili in casu, quamprimum requisitionem pro levando in Cassa resp. quanto *illocabili*, et convertendo in suppellectilem ecclesiae &c. ab Instantia politica obtinuerit, ad Nos desuper interrogationem, utrum consultum resp. C. R. Subselli fundationi consonum; an potius alius illius quanti usus, quam a. C. R. Instantia in-

digitatus, faciendus sit, dirigere haud intermittat. Sub uno ad Exc. Regimen Cracov. hoc in negotio sensa Nostra pro directione futura promovemus.

E Consistorio Episcopali. Tarnoviae 7. Octobris 1858.

N. 2871.

Eliberatio retardata intra *unius saltem quartalis annive spatium* ab altioribus Instantiis repetenda,... restitutio documentorum expostulanda etc.

Aliquot casus acciderunt, quod relatio aut petitum in causa graviori ad Consistorium Nostrum aut ad aliud Subsellium immediate aut mediate, per Ven. Offum Dec. ab hoc illove Curato expeditum erat, ast resolutum, quia alicubi disparuerat, non redierat; quod etiam documenta imo syngraphæ Esiæ... Commissario temporalia tradenti vel reinventanti, aut alii Instantiæ extraditæ extiterant, quin tempore solito restitutæ essent; quodq. nihilominus hic illeve ecclesiæ Rector intra unius aut duorum imo plurium annorum curriculum eliberationem aut restitutionem quæstionis expetere neglexit; et idcirco negotium quamvis maximi momenti effectu suo destitutum aut *præscriptionem* expertum, et syngraphæ non *intabulatae* longiori temporis intervallo plane in forulis Cancelariæ oculis subtractæ sunt, ac mortuis debitoribus nunc in discrimen vocantur... Ne in posterum ecclesia similis quidquam detrimenti capiat, quemlibet ecclesiæ Rectorem hisce obstringendum esse consemus iterum, quatenus in ejusmodi casibus pro negotii ratione aut intra *unius quartalis aut anni...* terminum resolutionem vel extraditionem documentorum, syngrapharumq ab Instantiis respect. repetere haud tardet, ne ad resarciendum damnari velit. E Consistorio Eppali. Tarnoviæ 28. Octobris 1858.

☞ Monety z ostatnim Paź. r. b. z obiegu wykluczone które jeszcze w ilości 1 ZłR. i wyżéj będą wymieniane w C. K. kasach.

Na mocy Rozporządzenia W. Ministerstwa skarbu z d. 16. List. b. r. L. 5786 naznaczony po dniu 31. Paź. r. b. termin do wymiany Waluty Wiedeń. w sztukach na 6. 3. 2. 1. $^1/_2$ kr. tudzież Monety Konw. w sztukach na 3. i $^1/_4$ kr. przedłuża się do końca r. b. w ten sposób, iż piéniądze te nie będą przyjmowane w kasach w miejsce wypłat, lecz mogą bydź wymienione na 1. i 2. krajcarówki konwencyjne, wszelako nie mniéj, jak *na 1. ZłR. wartości.*

Ponieważ miedziaki takowe znajdują się jeszcze pomiędzy ludem, Szanowne Duchowieństwo nie małą uczyni przysługę, jeśli mu osnowę tegoż Rozporządzenia jak najrychléj ogłosi, a zbiéraniem takowych na pobożne cele i wymianą trudnić się będzie przed *nowym rokiem.*

Liber inventus.

Circa Esiam Cathedral. hujatem quidam invenerat Librum: Lectiones in usum Cleri. . . quem tradidit proprietario restituendum. Heic proprietarius se non insinuaverat; supponendum, eum in Provincia degere, . . . e juniori Clero, quem hisce provocamus ad reclamandum librum aut donandum alicui pauperi.

☞ Currenda hæc ante Dom. IV. Adv. a. c. resp. Omnes percurrat. ☜

Josephus Alojsius,
Episcopus Tarnoviensis.

E Consistorio Episcopali,
Tarnoviae, die 9. Dec. 1858.
PAULUS PIKULSKI, Cancellarius.

Typis Anastasii Rusinowski Tarnoviæ.